

Bydelsutvalget

BU-sak 04/2014

BUK-sak 04/2014

OKN/HSK/RPH/RFF/UR-sak 01-2014

Dato: 23.01.2014

Deres ref: Vår ref (saksnr): 2014/107 Saksbeh: Silje Gitlestad/Marianne Netland Arkivkode:

BU-sak 04/2014 OMRÅDELØFT TØYEN

1. RAMMER OG ORGANISERING

I bystyrets vedtak av 05.06.2013 Vedrørende nytt Munchmuseum og tiltak for Tøyen står det en rekke punkter som kan sies å utgjøre en overordnet Tøyensatsing, hvor ansvaret for de ulike prosjektene (som for eksempel Tøyenbadet til badeland og opprustning av Tøyen torg) ligger på ulike fagetater.

Under Tøyensatsingen er det et Områdeløft Tøyen som styres av bydel Gamle Oslo, hvor vedtaket av 05.06.13 vedr. nytt Munchmuseum og tiltak for Tøyen lyder:

- 1. Oslo kommune forplikter seg til og tar initiativ til et områdeprogram over 5 år for å bedre levekårene på Tøyen, etter modell fra Oslo Sør- og Groruddalssatsingen med en kommunal finansiering på 25 millioner kroner per år. Staten inviteres til å delta med et tilsvarende beløp. Programmet starter fra 1. januar 2014. De kommunale midlene forvaltes av bydelsutvalget. Det forutsettes at innbyggere, frivillige lag og organisasjoner gis mulighet til deltakelse i beslutningsprosessen.*

Av de årlige midlene som er avsatt til Områdeløft Tøyen, går 3.2 millioner til Tøyen skole. Totalt er budsjettet som bydelsutvalget skal forvalte 21.8 millioner pr år i 5 år.

1.1 Organisering

For å koordinere arbeidet med den overordnede Tøyensatsingen og Områdeløft Tøyen (styrt av Bydel Gamle Oslo) nedsettes følgende grupper (hvor de to førstnevnte gruppene er knyttet til den store satsingen, mens de to sistnevnte gruppene er knyttet til det bydelsstyrte områdeløftet):

- 1) Koordineringsgruppen** – består av relevante byrådsavdelinger (EST, MOS, BYU, KOU, FIN, BLK og KON), samt Bydel Gamle Oslo. Gruppen skal ledes av KON.
- 2) Samordningsutvalget** – består av Bydel Gamle Oslo (leder dette), med representasjon fra Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Kulturetaten, Munch-museet, Utdanningsetaten og Bydel Grünerløkka. Andre relevante kommunale og statlige virksomheter kan tas inn i utvalget.

3) Lokal styringsgruppe – velges av bydelsutvalget

Det foreslås at denne gruppen vil bestå av BU-leder, nestleder i BU, leder og nestleder av OKN, bydelsdirektøren og avdelingsdirektør for avdeling THSN, representant fra den sentrale koordineringsgruppen i Rådhuset. BU-leder vil lede gruppen, prosjektleder/koordinator vil fungere som sekretær.

4) Referansegruppe – velges av bydelsutvalget

Det foreslås at referansegruppen ikke skal være representert med politikere, men at det velges blant befolkningen og samarbeidspartnere. Referansegruppen skal uttalelse seg i saker før de delegeres til de aktuelle komitéene. Andre relevante aktører kan tas inn i gruppen dersom behov og det kan foretas endringer dersom nødvendig.

Forslag til representasjon i Referansegruppen:

- 1) Representant fra Tøyeninitiativet
- 2) Representant fra Tøyenkampanjen
- 3) Representant fra Tøyen Vel
- 4) Representant fra Tøyen skole
- 5) Representant fra biblioteket
- 6) Representant fra gårdeiere Tøyensenter
- 7) Representant fra Tøyen Mødregruppe
- 8) Representant fra politiet
- 9) Ungdomsrepresentant
- 10) Eldrerepresentant
- 11) Representant fra moské i Åkebergveien
- 12) Representant fra Vahl skole

Referansegruppen er kun ett av tiltakene for å sikre medvirkning. Det vil også avholdes temamøter eller møter rettet mot spesifikke grupper (f.eks skolene) for å sikre en bredest mulig og demokratisk medvirkning i prosjektet. Medvirkningsmetodikken må utvikles underveis for å sikre at flest mulig blir hørt.

1.2 Saksgang i Områdeløft Tøyen

- 1 *Lokal styringsgruppe* (rådgivende gruppe for bydelsdirektøren) diskuterer relevante saker (som strategiplan med mer)
- 2 *Bydelsdirektøren* skriver en innstilling
- 3 Innstillingen diskuteres i *referansegruppa*, og innstillingen tilpasses referansegruppas innspill der prosjektleder vurderer dette som faglig forsvarlig, og i tråd med prosjektets målsetninger.
- 4 Innstillingen fremmes for *OKN*
- 5 Innstillingen fremmes for *bydelsutvalget*

Saksgangen er fleksibel, og enkelte ganger vil kanskje lokal styringsgruppe komme inn seinere i prosessen, hvis referansegruppa har fremmet saker.

Det er først og fremst den 5-årige strategiplanen som rulleres i Bydelsutvalget.

1.3 Intern organisering av Områdeløft Tøyen

Det foreslås at prosjektet skal ledes av en prosjektleder og en prosjektkoordinator (disse utgjør prosjektkontoret). Prosjektet legges inn under avdeling Tiltak helse, sosial og nærmiljø (THSN). Prosjektleder rapporterer til avdelingsdirektør for THSN, som igjen rapporterer til

bydelsdirektør og ledergruppa i bydelen. Prosjektleder har det daglige ansvaret for gjennomføringen av områdeløftet i bydelen. Bydelsdirektøren er prosjektansvarlig, mens bydelsutvalget er oppdragsgiver og prosjekteier. Bydelsutvalg gir mandat til bydelsdirektør som er økonomisk ansvarlig, og har det overordnede ansvar for fremdrift og resultater.

1.4 Arbeidsoppgaver i prosjektkontoret

Prosjektleder har det operative ansvaret for fremdrift og resultater i Områdeløft Tøyen. Prosjektleder skal skrive den 5-årige strategiplanen som årlig rulleres i bydelsutvalget. Prosjektleder har også ansvaret for å skrive innstillinger til bydelsutvalget ved behov. Prosjektleder rapporterer ukentlig til avdelingsdirektør for THSN, som igjen rapporterer til ledergruppa og bydelsdirektør. Ved behov rapporterer prosjektleder direkte til ledergruppa og bydelsdirektør. Prosjektleder rapporterer også direkte til bydelsutvalget ved behov. Prosjektleder har ansvaret for den skriftlige rapporteringen til byrådsavdelingene, samt utarbeidelse av søknader til Husbanken og andre samarbeidspartnere. Prosjektleder deltar i samordningsutvalget, lokal styringsgruppe og referansegruppe, og må dermed sørge for sammenheng og informasjonsflyt mellom Tøyensatsingen og Områdeløft Tøyen. Prosjektleder arbeider for at det blir et godt samarbeid mellom bydelen og de involverte fagetatene, og at det blir reell medvirkning inn i de store prosjektene i Tøyensatsingen.

I prosjektet må det finnes gode prosjektledere i linjeorganisasjonen som kan lede aktuelle enkeltprosjekter i områdeløftet. Samarbeidet mellom linjeorganisasjonen og prosjektkontoret skal være tett, og det skal skje en informasjonsutveksling og kompetanseutvikling begge veier. Prosjektleder har ansvaret for å samle under-prosjektledere ved behov, slik at det blir informasjonsflyt, sammenheng og fremdrift i områdeløftet. Ved å bruke under-prosjektledere fra linjeorganisasjonen sørges det for langsiktighet i prosjektet, og at kompetanse og eierskap til prosjektet forblir i organisasjonen etter endt prosjektperiode. Samtidig må det være realisme i hvilken kapasitet ansatte i linjeorganisasjonen har til prosjektledelse utover ordinære arbeidsoppgaver, noe som må avveies og finnes løsninger på mellom prosjektleder, bydelsdirektør og ledergruppa.

Prosjektleder leder prosjektkontoret, og er dermed prosjektkoordinators overordnede. Prosjektleder delegerer oppgaver og myndighet til prosjektkoordinator ved behov. Prosjektkoordinators hovedoppgaver er å ha sekretariatsfunksjon for prosjektleder og drive med utadrettet informasjon og kommunikasjonsarbeid med befolkningen, som drift av nettside og sosiale medier, samt arrangements- og medvirkningsarbeid, noe som vil stå sentralt i områdeløftarbeidet. Dokumentasjonsarbeid vil stå sentralt i prosjektet, slik at erfaringene og metodene som benyttes i prosjektet kan dras nytte av i linjeorganisasjonen, og eventuelt av andre. Prosjektleder og prosjektkoordinator vil samarbeide tett, og prosjektkoordinator vil selv være under-prosjektleder for aktuelle prosjekter i områdeløftet.

1.5 Veien videre for organisering

Bydelsdirektøren utlyser stilling for prosjektleder for Områdeløft Tøyen.

2 MÅLSETNING

Det må settes mål for områdeløftet som gjør det mulig å evaluere prosjektets effekt i ettertid.

Det bør settes ett overordnet mål for Områdeløft Tøyen, som innledningsvis kan formuleres slik:

«Områdeløft Tøyen skal bidra til.....»

Under dette bør det formuleres:

- 1) Effektmål – sier noe om hva som vil oppnås
- 2) Resultatmål – sier noe om hvordan man vil oppnå dette.

Et eksempel kan være:

Effektmål: Innen 2019 skal flere oppleve Tøyen som et trygt sted å vokse opp.

Resultatmål: Det er etablert et flerbrukshus på Tøyen hvor barn og unge er prioritert.

2.1 Bydelens strategiske plan (2012-2016)

Bydelens strategiske plan (2012-2016) har følgende målsetninger, vedtatt av bydelsutvalget.

Visjon: Mangfold med trygghet og trivsel hele livet

Satsingsområder:

1. Nærmiljø

Mål: Bydelen har trygge og inkluderende nærmiljøer med god tilgang til møteplasser og grøntområder

2. Oppvekstvilkår

Mål: Barn og unge opplever det som trygt, utviklende og stimulerende å vokse opp i bydelen

3. Folkehelse og levekår

Mål: Bydelen legger til rette for at innbyggerne opplever trivsel og god helse

4. Kompetanse

Mål: Bydelen har fleksible tjenester tilpasset innbyggernes behov

2.2 Områdeløft Tøyens målsetning

Områdeløft Tøyens målsetning bør være i tråd med bydelens strategiske plan, samtidig som den bør være mer tilspisset, slik at den er etterprøvable, og også inkluderer noen temaer som ikke nevnes i den strategiske planen.

Målsetningene i den strategiske planen sier for eksempel ikke noe om *omdømme*, som er et tema som gjerne står sentralt i områdeløftarbeid. Den strategiske planen er rettet mot at barn og unge skal oppleve det som «trygt, utviklende og stimulerende i bydelen», men et områdeløftarbeid bør kanskje inkludere hele områdetets befolkning i en slik mulig målsetning, for at den skal la seg måle i for eksempel en null-punktsmåling, som for eksempel kan foretas ved at man ringer rundt til befolkningen og får et representativt utvalgt til å svare på en undersøkelse. Hvis man har som målsetning at området skal oppleves trygt, kan man måle ved starten og slutten av områdeløftperioden, og se om det har skjedd noen endring i hvordan området oppleves, noe som igjen vil kunne si noe om prosjektets suksess i forhold til fastsatte mål.

Arbeidet med levekår som er det bakenforliggende i forhold til hele områdeløftarbeidet, er også komplisert. *Levekår kan forstås på mange måter, og norsk levekårsforskning har tradisjonelt sett på levekår som sammensatt av et sett objektive målbare ressurser som for eksempel inntekt, utdanning, helse og boligforhold.(...) I tillegg er det mulig å se på levekår som opplevd livskvalitet (Nadim 2008).*

Spørsmålet er selvsagt hvilke levekårsindikatorer et områdeløft kan påvirke, og hvordan man kan vite at det er områdeløftarbeidet som har påvirket indikatorene, og ikke andre forhold. Handler økt inntekt i et område om at flere er sysselsatt gjennom målrettet innsats i et områdeløftarbeid, eller handler økt inntekt om ut- og innflytting i et område, og at befolkningen er endret som et resultat av dette?

Et 5-årig områdeløft styrt av bydelen kan kanskje vanskelig påvirke tradisjonell levekårsstatistikk på en måte som lar seg evaluere etter endt innsats, fordi det er så vanskelig å si hva som skyldes hva. Det er mest sannsynlig lettere å påvirke opplevd livskvalitet, som et områdeløftarbeid kan påvirke gjennom for eksempel å skape bedre og flere møteplasser, sørge for at befolkningen blir hørt i stedsutviklingsprosesser, eller gi folk bedre verktøy til å ta kontroll over sitt eget liv, helse og nærmiljø.

Den strategiske planen er også rettet mot egen organisasjon når det gjelder målsetningen under kompetanse, mens et områdeløftarbeid også kan ha som målsetning å *gi innbyggerne kompetanse* når det kommer til for eksempel å delta eller drive organisert arbeid i lokalsamfunnet. Teorier om «empowerment» (myndiggjøring eller mestring) ligger gjerne til grunn for områdeløftarbeid, hvor beboerne ses på som ressurser, snarere enn klienter. Bydelen kan gjennom områdeløftarbeid legge til rette for deltakelse og medvirkning. Områdeløft Tøyen forholder seg til en befolkning som er svært engasjert, men det finnes sannsynligvis også mange andre stemmer der ute som man ikke hører på folkemøter og andre medvirkningsarenaer. Det å tenke kreativt rundt medvirkningsmetodikk og sikre en reell nedenfra-og-opp-stedsutvikling bør stå sentralt i prosjektarbeidet.

2.3 Veien videre for målsetning

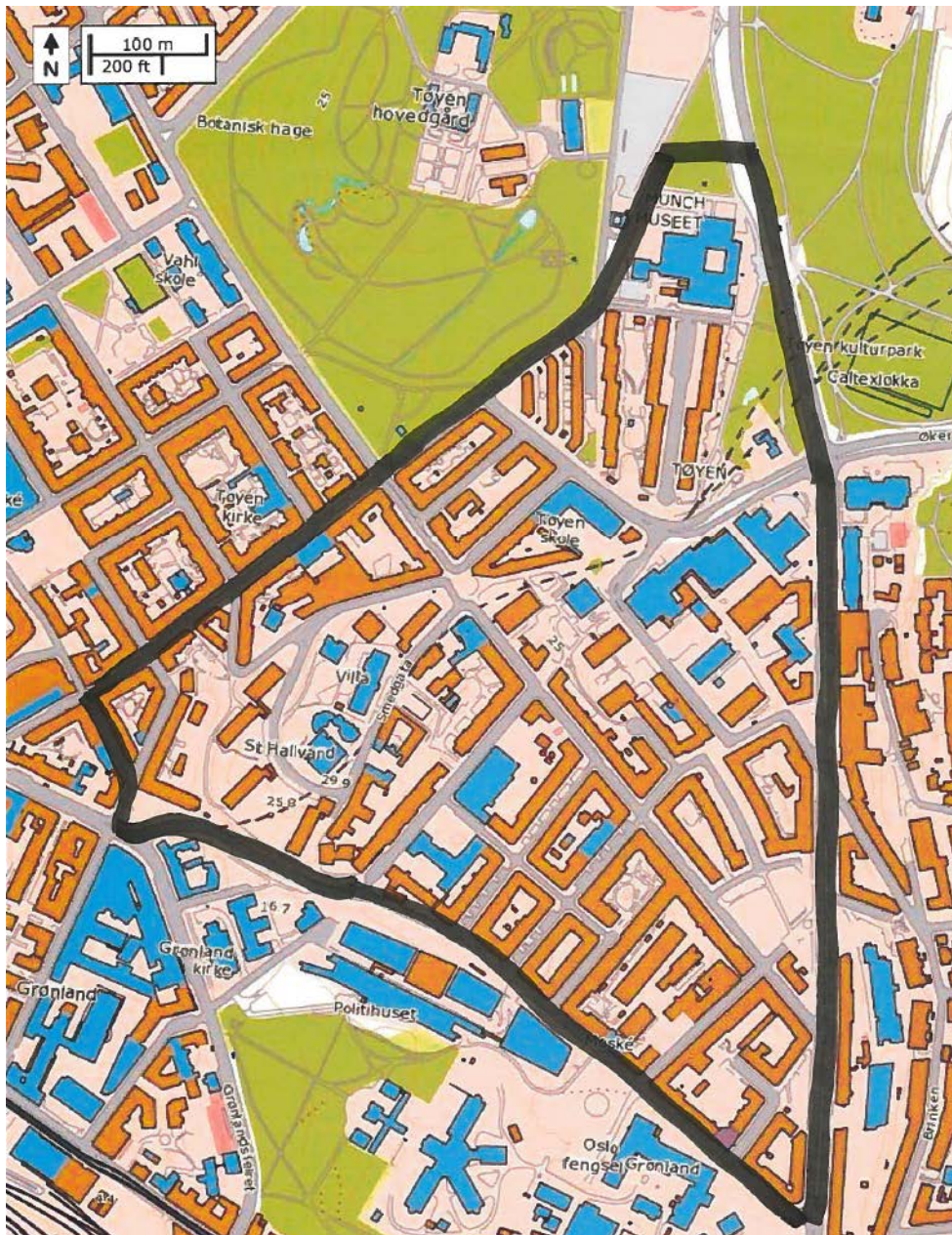
Den overordnede målsetningen foreslås blant annet knyttet til temaer som kom frem på Innspillskonferansen på Cafeteateret 30. september 2013. Stikkord fra dette møtet er: Trygghet, møteplasser, oppvekst, omdømme. Stolthet, samhold, deltakelse, nyskapning og nedenfra-og-opp-stedsutvikling er også elementer som kan være sentrale i et områdeløftarbeid på Tøyen. Overordnet målsetning kan settes i et målverksted nedsatt av bydelsutvalget. Lokal styringsgruppe og referansegruppe bør på forhånd ha uttalt seg.

3 AVGRENSNING

Områdeløft er en helhetlig satsing i områder med særlige levekårsutfordringer (Husbanken.no).

3.1 Tidligere avgrensning

Et områdeløft krever en geografisk avgrensning. I Tøyen Nedre Kampen Områdeprogram (2000) avgrenses området (som den gang ble kalt Tøyen Nedre Kampen) til området som ligger mellom Kjølberggata, Åkebergveien, Tøyengata, Botanisk hage og Tøyenparken. I 1998 bodde det 7618 mennesker her.

Kart som viser Tøyen Nedre Kampen Områdeprogram (2000) sin avgrensning

3.2 utfordringer ved dagens avgrensning

Spørsmålet er hvor man geografisk skal avgrense bydelens områdeløft i dag. Flere av prosjektene som vil være del av den større Tøyensatsingen (som Tøyenbadet til badeland, overbygningen av Finmarksgata med mer) ligger i Bydel Grünerløkka, og dermed utenfor Tøyen Nedre Kampen Områdeprogramets overnevnte avgrensning av Tøyen.

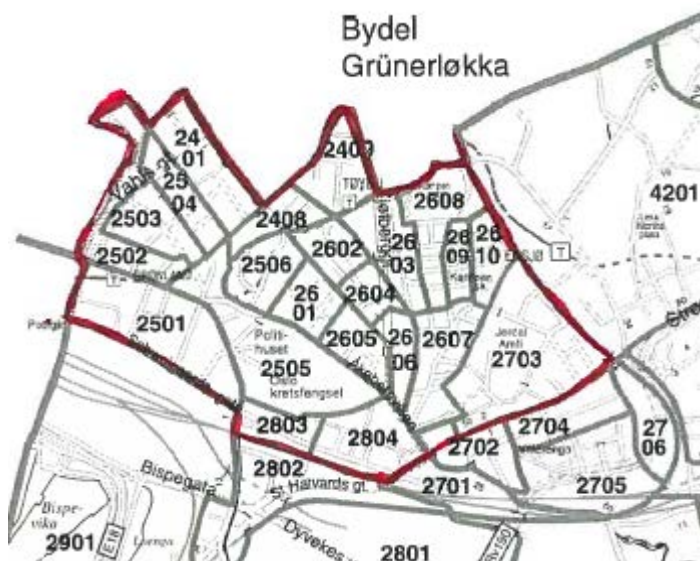
I Områdeløft Tøyen må man vurdere om den overordnede Tøyensatsingen og Områdeløft Tøyens område skal samsvare geografisk. Eller bør Områdeløft Tøyen kun foregå innenfor Bydel Gamle Oslos administrative grenser? Hvordan kan Områdeløft Tøyen sørge for medvirkning inn i de store prosjektene i som badelandsprosjektet og overbygningen av Finmarksgata, når disse prosjektene ligger i en annen bydel?

Kartet over viser Plan- og bygningsetatens forslag til avgrensning for Tøyensatsingen. Gul strek viser planlagt avgrensning av Områdeprogram for Tøyen. Orange strek viser avgrensning av felles planprogram for Tøyenparken.

3.3 Avgrensning og levekårsstatistikk

Et levekårsbasert områdeløft bør basere seg på befolkningsstatistikk, og den finnes lettest på rode- og delbydelsnivå. En avgrensning som samsvarer med rodenivå kan derfor være aktuelt, spesielt med tanke på å fremskaffe levekårsstatistikk for befolkningen, og i forhold til undersøkelser som eventuelt skal gjøres i befolkningen.

Kart over roder i mulig aktuelt område

3.4 Veien videre for Avgrensning

Spørsmål om avgrensning bør diskuteres på overordnet nivå (i koordineringsgruppa og samordningsutvalget), samt i lokal styringsgruppe og referansegruppe før Bydelsutvalget faller ned på en endelig avgrensning av Områdeløft Tøyen. Det betyr ikke at man ikke kan gå i gang med arbeidet med enkelte prosjekter som har en sentral plassering på Tøyen (og som i kraft av sin sentrale plassering faller naturlig inn under et områdeløftarbeid).

4 STRATEGIPLAN

Følgende må være på plass i strategiplanen:

1. Målsetning
2. Organisering
3. Avgrensning av området
4. Kunnskapsgrunnlag
5. Forslag til prosjekter som samsvarer med målsetning

Prosjektleder utarbeider strategiplanen så snart målsetning og avgrensning for Områdeløftet er avklart. Det legges opp til bred medvirkning i prosessen.

5 KARTLEGGINGSFASEN (OKT 2013-JAN 2014) OMRÅDELØFT TØYEN

I Påvente av avklaringer av rammer og organisering av prosjektet har det likevel vært gjennomført en rekke tiltak i bydelen:

1. Bydelsutvalget inviterte til **Innspillsmøtet på Cafeteateret 30. september 2013**, hvor rundt 120 fremmøtte deltok i gruppediskusjoner knyttet til ulike temaer. Dette er oppsummeringen av diskusjonene, som ble fremlagt for bydelsutvalget i BU-sak 115/2013:

Bomiljø/nærmiljø

Deltakerne er opptatt av trygghet og orden (vedlikehold, bedre belysning, at man må arbeide inn mot de belastede gruppene), at næringslivet tar sosialt ansvar og at Tøyensenteret fylles med aktivitet også på kveldstid, og at barn og unge mangler aktivitetstilbud (enten fordi det er for dyrt, eller fordi foreldrene er redde for dårlige miljøer).

Oppvekst

Deltakerne er opptatt av samlingssted/hus for barn og unge, mer aktivitet og trygghet i parker og plasser (Sommerfrydsparken, Rudolf Nilsen plass, Tøyenparken og Tøyen torg) og samarbeid mellom idrettslag og bydelen.

Møteplasser

Deltakerne er opptatt av møteplasser for barn og unge (aktivitetshus), og av parkene og trygghet og orden i disse (belysning, håndtere forsøplingen, ta tilbake fra rusmiljøer).

Grønne tiltak

Deltakerne er opptatt av belysning, tilrettelegging for midlertidige og permanente aktiviteter og ny bruk av eksisterende områder som gir en samhandling på tvers av ulikheter. Bilfrie gater og parsellhager.

Mangfold

Deltakerne er generelt positive til mangfold, men mangfold er mer enn etnisitet. Noen ønsker mer kontakt, andre mindre. Mange ønsker kontakt på tvers av generasjoner.

Kulturtiltak

Deltakerne er opptatt av ulike former for kunst i det offentlige rom – spesielt rettet mot barn og unge, og lokaler knyttet til kunst og kreative formål.

Levekårsforbedringer

Deltakerne er opptatt av orden (forsøpling), rusmiljøet, forbedre forholdene i kommunale boliger, ikke skille Vahl og Tøyen skole. Ungdomshus.

Totalt kom det inn 78 innspill i forslagskassa under innspillsmøtet. Hvis man kvantifiserer innspillene er folk mest opptatt av tilbud til barn og unge, samt å øke tryggheten i området.

2. **Bydelsutvalget inviterte til Åpen halvtime 17. oktober**
[Utvidet åpen halvtime til BU 17. okt](#)

3. **Opprettelse av Innspillsmail**

Det er kommet inn mange mail i innspillsmailen. Innspillene er lagt som vedlegg i saken. Hvordan man skal håndtere disse innspillene er noe som bør diskuteres nærmere i Lokal styringsgruppe og referansegruppe.

4. Ansettelse av prosjektkoordinator

Det er ansatt en prosjektkoordinator for områdeløft Tøyen fra oktober 2013. Prosjektkoordinator er samfunnsgeograf med erfaring fra Groruddalssatsningen.

5. Erfaringsseminar for Områdeløft ble arrangert 7. januar 2014 på IKM.

[Erfaringsseminar Områdeløft.](#)

6. Oppstartsmarkering for Områdeløft Tøyen skal arrangeres lørdag 26. april 2014.

Søknadsfrist for støtte til bidrag er 1. mars [Oppstartsmarkering](#)

Aktuelle prosjekter for 2014

Vi anser at det er 3 aktuelle prosjekter for Områdeløft Tøyen å gå i gang med i 2014, foruten Oppstartsmarkeringen som arrangeres 26.april. Disse prosjektene har vi kalt:

- 1) Prosjekt 1: Kunnskapsgrunnlag for Områdeløft Tøyen
- 2) Prosjekt 2: Biblioteket som møteplass og medvirkningsarena
- 3) Prosjekt 3: K1

Prosjekter knyttet til parker, bomiljø, omdømme, belysning osv. kan være aktuelle for Områdeløft Tøyen, men det er viktig å få på plass en målsetning og strategiplan før man går i gang med for mange for prosjekter, slik at arbeidet blir målrettet og helhetlig.

6) PROSJEKT 1: KUNNSKAPSGRUNNLAG FOR OMRÅDELØFT TØYEN

Et godt områdeløft bør både ha en faglig forankring, og ha målsettinger som gjør at man kan måle effekten av de tiltakene man har iverksatt etter at prosjektet er over. Det å kunne vise til gode forsknings- eller konsulentrapporter gir faglig legitimitet til prosjektet, og samtidig økt kunnskap om befolkningen til bydelens organisasjon.

Ved oppstarten av områdeløftet er det fruktbart å gjøre en **sosiokulturell stedsanalyse**.

En sosiokulturell stedsanalyse gir det faglige blikket på stedet som trengs for å gjøre gode tiltak. I Veileder for Sosiokulturelle Stedsanalyser (Akershus fylkeskommune 2007), står det:

Steder kan ikke bare forstås som fysiske strukturer, eller som resultat av fysisk planlegging. Hvordan vi opplever et sted og hvilken mening vi tillegger et sted avgjøres av hvem vi er, hvor vi kommer fra og hvem vi møter. Dessuten er de dominerende sosiale praksiser som utvikles på steder, med på å gi stedet kulturell mening. Dette betyr tilhørighet for noen og en følelse av utestengning for andre. Derfor eksisterer det kanskje like mange bilder av et sted som det er mennesker. Ved hjelp av sosiokulturelle stedsanalyser kan disse bildene, forestillingene og praksisene analyseres for å gi et bedre grunnlag for beslutninger om hva stedet bør være. Sosiokulturelle stedsanalyser, der et sted betraktes som en sosial og kulturell konstruksjon og et samfunnsmessig produkt, kan gi en verdifull kunnskap til bruk i arbeid med stedsutvikling. Viktige begreper i slike analyser er stedsbruk (praksis), stedsbilder (forestillinger og representasjoner) og stedsinteresser (maktrelasjoner).

Sosiokulturelle stedsanalyser bringer nye dimensjoner inn i arbeidet med stedsutvikling i forhold til de mange fysiske og estetiske stedsanalysene som er gjennomført siden 1990-tallet. De fysiske stedsanalysene er først og fremst basert på registreringer av landskap, bebyggelse og andre fysiske elementer. Formålet har vært å bedre de estetiske og funksjonelle kvalitetene

ved norske byer og tettsteder (...). De sosiale og kulturelle sidene ved et sted er imidlertid sjelden berørt.

En kvantitativ undersøkelse i befolkningen som kan gi et null-punkt i forhold til de målsettingene som settes for prosjektet bør også gjennomføres på et noe senere tidspunkt, men helst i løpet av 2014. Den kvantitative undersøkelsen i befolkningen kan gjøres etter at den sosiokulturelle stedsanalysen er gjort, og dermed måle kvantitativt aspekter som er kommet frem i stedsanalysen. Spørsmålene bør utformes på en måte som gjør at de kan gjentas igjen på slutten av prosjektperioden, og de bør være knyttet opp til prosjektets målsettinger. Eksempelvis kan det undersøkes omkring opplevelse av trygghet, hvilke møtesteder som brukes eller hvilke møteplasser man kjenner til, hvorvidt man planlegger å bli boende i området selv om livssituasjonen endrer seg osv.

6.1. Veien videre for Prosjekt Kunnskapsgrunnlag for Områdeløft Tøyen

Så snart man har landet på en avgrensning av Områdeløft Tøyen kan det gjøres en anskaffelse av en sosiokulturell stedsanalyse. Det bør også tas sikte på å få gjennomført en kvantitativ undersøkelse i befolkningen i 2014.

7) PROSJEKT 2: BIBLIOTEKET SOM MØTEPlass OG MEDVIRKNINGSARENA

På Tøyen finnes i dag en arena hvor folk møtes på tvers av alder, etnisitet og livssituasjon, og det er biblioteket. Årlig har biblioteket et besøkstall på 125.000 mennesker. Biblioteket er derfor en arena som kan styrkes, og en arena hvor ansatte som jobber i områdeløftprosjektet kan møte befolkningen.

Bibliotekets leiekontrakt for deres nåværende lokaler går ut høsten 2014, det samme gjør postens leiekontrakt i deres nåværende lokaler i Hagegata 27. Å flytte biblioteket over i dagens postlokaler var et forslag som ble spilt inn til politikerne gjennom en presentasjon av A2Z arkitekter/beboere på Åpen halvtime 17.oktober 2013.

Muligheten for å flytte biblioteket over i dagens postbygg har vært diskutert som en mulighet med biblioteket, med sikte på at dette kunne vært et potensielt prosjekt i Områdeløft Tøyen. Men etter en befaring (3.12.2013) i Hagegata 27, landet biblioteket på at postens nåværende lokaler ikke dekker bibliotekets behov, og også vil bli dyrere enn dagens plassering. Biblioteket har også signalisert at de er tilfreds med å være lokalisert på Tøyen torg, og at de ikke ønsker å flytte til Kolstadgata 1.

Det er mange som ønsker seg en utvidning av åpningstidene til biblioteket, og arenaen ønskes brukt av ulike aktører, blant annet frivillige organisasjoner. utfordringen med dette er at bibliotekets ansatte selv er pålagt å være til stede mens biblioteket er åpent, for å passe på bibliotekets samling. Å åpne biblioteket for organisasjoner utover bibliotekets åpningstid er derfor vanskelig. Men prosjektansatte i Områdeløft Tøyen har behov for å komme ut og snakke med befolkningen, og bibliotekets plassering på Tøyensenteret er ideelt i forhold til dette. I stedet for å etablere et eget prosjektkontor som folk må lokkes inn i, kan man treffe folk der de allerede er.

7.1 Innblikk i prosessen - Hva har vært gjort i kartleggingsfasen (okt 2013-jan 2014) i forhold til dette prosjektet?

1. 25. november 2013: Møte med DTZ vedrørende status for Tøyen torg.
2. 26. november 2013: Møte med biblioteket vedrørende muligheter for fremtidig samarbeid og muligheter for å flytte biblioteket over til Postens lokaler.
3. 3. desember 2013: Befaring i Postbyggets lokaler Hagegata 27 med gårdeier, eiendomsmegler og ansatte ved Deichmanske bibliotek.
4. 17. desember 2013: Møte med biblioteket vedrørende etablering av prosjektkontor en kveld i uka fra mars t.o.m. juni 2013

Foto: Befaring med biblioteket ved og i Postens lokaler 3.12.2013

7.2 Veien videre for Prosjekt Biblioteket som møteplass og medvirkningsarena

Områdeløft plasserer prosjektkontoret på biblioteket torsdags ettermiddag fra kl. 16-19 eller 20 (dagens åpningstider på biblioteket på torsdager er 10-16), i en prøveperiode fra mars 1.mars –

19.juni 2014 (13 operative torsdager). Biblioteket vil da holde åpent med to ansatte og publikum vil oppleve en utvidet åpningstid. Områdeløft Tøyen må dele leiekostnader med KUL for utvidet åpningstid på biblioteket. Kostnadene er beregnet av biblioteket for de to alternativene:

Alternativ 1 Biblioteket åpent kl. 20.00 13 torsdager = kr 45433,96	Alternativ 2 Åpent til kl. 19.00 13 torsdager = kr 33201,74
--	--

8) PROSJEKT 3: K1

8.1 Aktuelle lokaler for bydelen

1. og 2. etasje og halve 3. etasje i Kolstadgata 1 er aktuelle som lokaler til et flerbrukshus for befolkningen. **Totalt utgjør disse etasjene 1720,7 kvm (inkludert fellesarealer i 7. etg og datarom i kjelleren). Leieprisen per kvm er 1050 kroner**, hvis bydelen inngår en 5 årig leieavtale ”as if” og selv bekoster ombygginger av lokalene.

8.2 Om bygget

Kolstadgata 1 har vært hovedkontor for først Universitetsforlaget, så Utdanningsdirektoratet. Bygningen er et punkthus, oppført i 1979, med samme fasadearkitektur som Tøyensenteret. Arkitekt for begge var F.S. Platou AS. Bygningen har 7 etasjer, hvor 7. etasje er inntrukket.

Kolstadgata 1 står på Byantikvarens gule liste med ”registrerte interiører”, som blant annet omfatter interiøret i foajeen i 1. etasje tegnet av arkitektene Digerud og Lundberg i 1980, som er prisbelønnet med Houens diplom i 1982. Kolstadgata 1 er vurdert som bevaringsverdig av byantikvaren, ikke verneverdig, fordi det i løpet av årene er gjort vesentlige endringer i interiøret. Bydelen står derfor fritt til å utforme interiøret i forhold til egne behov, innen visse fysiske begrensninger (bærende elementer, rømningsveier med mer).

Reguleringsplanen for Kolstadgata 1 ble vedtatt 20.11.2013. Tomten er regulert til forretning/undervisning/ annen. offentlig eller privat tjenesteyting (helse, treningssenter) / kontor/ hotell/ bevertning i S-4752. For fasaden er det følgende bestemmelse: Ny fasade skal gjennom materialbruk hensynta omkringliggende bebyggelses materialbruk og farge.

Foto av postmoderne interiører i 1 etg i Kolstadgata 1

8.3 Frivillighetshuset og Fighters lab

I desember 2013 inngikk Frivillighetshuset en 10-årig leiekontrakt med Enata Eiendom for Kolstadgata 1. Frivillighetshuset er en sammenslutning av organisasjoner, blant dem en rekke organisasjoner som tidligere delte Solidaritetshuset. Operasjon Dagsverk står i spissen for organisasjonene, og er først og fremst den organisasjonen bydelen har vært i kontakt med i kartleggingsfasen (okt 2013-jan 2014).

Frivillighetshuset har etablert seg i halve 3. etasje til og med 7. etasje i bygget.

7. etasje er utformet med kantine og storkjøkken som muliggjør kantinedrift. 4 organisasjoner har også gått sammen om å lage et konferanserom i denne etasjen, som organisasjonene skal spleise på og rullere på å bruke. Alle leietakere betaler en andel av 7.etg, samt for felles datarom i kjelleren.

Følgende organisasjoner har signert leiekontrakt (pr. 13.01.14):

- Halve 3.etg. – **SOLIDARITETSHUSET**. Solidaritetshuset er et kontorfellesskap for Latin-Amerika-gruppene i Norge, Afghanistankomiteen, Attac Norge, Foreningen for internasjonal vannstudier (FIVAS) og Verdensmagasinet X.
- 4.etg. – **ELEVORGANISASJONEN**. Elevorganisasjonen er en landsomfattende, partipolitisk uavhengig organisasjon for elever og lærlinger i videregående opplæring og i ungdomsskolen i Norge.
- 5.etg. – **FORLAGET MANIFEST**. Forlaget Manifest vil utgi samfunnsengasjerte tekster med venstreprofil.

- 6.etg. – LNU (Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner). LNU er en paraplyorganisasjon for norske barne- og ungdomsorganisasjoner.
- Deler av 7.etg. - HYPERION – Hyperion er et landsomfattende forbund for fantastiske fritidsinteresser.

I underetasjen i bygget er Fighters lab etablert som holder kurs i ulike kampsporter som MMA (Mixed martial arts), Muay Thai (thaiboksnings), Brasiliansk Jiu Jitsu og boksing.

8.4 En bærekraftig modell: Et flerbrukshus hvor barn og unge er prioritert

For å sikre et hus for befolkningen som overlever en 5-årig områdesatsing er det viktig å tenke et flerbrukshus med ulike finansieringskilder og kreative samarbeidsformer. Ved å tilrettelegge for at flere grupper kan bruke huset på dagtid og kveldstid, kan huset bli en reell møteplass mellom ulike grupper. Samtidig må man tilrettelegge for at enkelte grupper (som barn og unge) har behov for å ha arealer for seg selv på egne premisser og dette bør gi dem prioritet i planleggingen av bygningens innhold og aktiviteter.

I første etasje er det naturlig å tenke publikumsrettede funksjoner som inviterer inn, og som kan generere liv både på dagtid og på kveldstid.

8.5 Bakgrunn for K1 - Arbeidet med All-aktivitetshus

Ideen "All-aktivitetshus" for Kolstadgata ble lansert på et beboermøte på Tøyen første gang høsten 2012. Det er Avdeling for Tiltak barn og unge og Myndighet barn og unge som har stått for beboermøtene på Tøyen, og som har arbeidet sammen om den øvrige fremdriften i perioden 2012-2013.

Ungdomsrådet ønsker seg et Ungdomshus/all aktivitetshus, noe som kom frem på ungdomskonferansen (UBM) 2013.

1. utkast *Prosjekt Kolstadgata 1 K1 Et All aktivitetshus i nærmiljøet på Tøyen. Et samarbeidsprosjekt mellom avdelinger i Bydel Gamle Oslo 2013-2018* ble så laget hvor det skisseres opp en rekke forslag til innholdet i huset.

Følgende innspill til konseptet for huset kom inn:

- *Stort allaktivitetshus/ungdomshuskulturhus/K1/Tøyenhuset/åpen møteplass/fritidsaktiviteter*
- *Kraftsenter for flerkulturell vekst og utvikling*
- *Lokaler med tilpasset tiltak også rettet mot unge med psykiske vansker*
- *K1 bør også være tilgjengelig for de som vil være kreative*
- *Hente inn kreative pedagogiske ressurser*
- *K1 bør være åpent 7 dager og 7 kvelder i uka*

Følgende innspill til innhold i huset kom inn:

- Dansesal, Teaterscene/Scenerommet, Arrangementer, Kunst- og kultur verksteder
- Øvingslokaler til musikk, lydstudio, bandrom

- Nærmiljøkafe/Familiekafe etc/Salg av rimelig mat med for eksempel praksisplass ungdom
- Samspill med frivillige organisasjoner, lag og foreninger
- Samspill med frivillige i nærmiljøet som for eksempel Tøyen kontoret/sykkelverkstedet
- Filmsal
- Videoverksted
- Podcaster som kan produseres i et lydstudio/internettradio
- Utekontaktrom/nattravning/OT og drop out
- Ungdomsverksted 14 – 18 år
- Produksjonslokaler for arbeidsledige ungdom
- Produksjonsverksted for arbeidsledige kvinner og menn
- Åpen barnehage
- Forebyggende politi (samtalerom)
- Språkgrupper
- Samtalerom/Råd- og veiledning
- Ungdomshelse
- Grupperom, Kursrom/kontorhotell
- Annet

Disse forslagene er basert på en medvirkningsprosess som fant sted:

- 14.03.2013 Beboermøte, Tøyen skole
- 11.06.2013 Beboermøte, Tøyen skole
- 12.06.2013 Befaring i K1
- 13.06.2013 Inntrykk med innspill etter befaring i K1
- 01.08.2013 Idedugnad TBU/MBU
- 27.08.2013 Ungdomsrådet
- 04.09.2013 Ungdomsrådet
- 17.10.2013 Ungdomsrådet la fram K1 på BU-møtet

8.6 Mulig innhold i et bærekraftig flerbrukshus

Foruten innspill til innhold som er kommet frem gjennom arbeidet med All-aktivitetshus, kan det også være aktuelt å inkludere eller samarbeide med flere aktører om K1:

8.6.1 Friskliv- og frivilligsentral i K1

I deler av huset kan en kombinert friskliv- og frivilligsentral være en mulig modell. Bydelen har i dag to frivilligsentraler (Kampen og Grønland/Gamlebyen). Å plassere en Frivilligsentral i Kolstadgata vil passe fint sammen med Frivillighetshusets konsept (3.-7. etasje). Frivillighetshusets organisasjoner er i stor grad nasjonale og internasjonale organisasjoner, mens en frivilligsentral kan vende seg mot det lokale organisasjonslivet.

En frisklivssentral kan generere aktivitet i huset på dagtid. *En frisklivssentral er et kommunalt kompetansesenter for veiledning og oppfølging primært innenfor helseatferdsområdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. Frisklivssentralen har strukturert henvisnings- og oppfølgingssystem for personer som har behov for endring av helseatferd (Helsedirektoratet 2011 Veileder for kommunale frisklivssentraler).* Man kan også tenke seg at en potensiell Frisklivssentral i Kolstadgata 1 retter seg mot barn og unge.

8.6.2 Tøyen kulturstasjon i K1

Oslo Musikk- og Kulturskole skal være kommunens ressurscenter for musikk- og kulturoppføring rettet mot barn og unge. På Grønland kulturstasjon har OMK 5-600 elever fra hele byen inkludert Kampen, Tøyen og St. Hanshaugen.

OMK skal nå etablere 700 nye plasser over hele byen, og har fått en bevilling fra byrådet på 5 mill. for 2014, og 10 mill. årlig til ut 2018 som en del av Tøyenpakken for å finansiere dette. Det forutsettes i notatet fra byrådsavdeling for kultur og næring datert 27.08.2013 til finanskomiteen som gjelder oppfølging av bystyrets vedtak av 05.06.2013 at ... «*Oslo musikk- og kulturskole gis i løpet av 2014 og 2015 økt kapasitet med minst 700 nye plasser, bl.a. gjennom etablering av en ny kulturstasjon på Tøyen skole*». (De 700 plassene skal fordeles over Vestre Aker, Nordre Aker, Søndre Nordstrand og Groruddalen i tillegg til Tøyen).

OMK er allerede etablert på Tøyen skole med Tøyen Orkesterprosjekt, animasjon og dans, men lokalene der er ikke egnet til en kulturstasjon ifølge OMK. De har ikke fått investeringsmidler til lokaler, og ønsker derfor et samarbeid med bydelen, og eventuelt å etablere seg i Kolstadgata 1. En slik modell vil kreve at bydelen gjør ombygginger som er tilpasset deres behov (lydisolering av musikkrom, etablering av dansesaler etc). Til gjengjeld kan bydelen tilby Tøyens befolkning deres kompetanse på musikk og kulturundervisning som en del av K1. Per i dag koster en ordinær plass på OMK 1750 kr i halvåret for å få undervisning på et instrument, noe som kan være en dyr inngangsbillett for deler av befolkningen på Tøyen. Subsidiert eller andre kreative samarbeidsformer med OMK kan være mulige løsninger.

8.7 Innblikk i prosessen - Hva har vært gjort i kartleggingsfasen (okt 2013- jan 2014) i forhold til dette prosjektet?

- 1) 15. oktober 2013: Møte med enhet for barne- og ungdomstiltak og enhet for forebyggende tjenester (Ungdomsteamet) på Familiehuset angående deres arbeid med beboermøter på Tøyen og Kolstadgata 1
- 2) 4. november 2013: Møte med Frivillighetshuset angående deres planer for Kolstadgata 1
- 3) 27. november 2013: Studietur til Verdenshuset Haugenstua for å se på dette som en mulig modell for Kolstadgata 1
- 4) 10. desember 2013: Befaring i Kolstadgata 1 med Ida fra Frivillighetshuset som guide
- 5) 19. desember 2013: Møte med gårdeier og eiendomsmegler vedrørende leiekostnader og status for Kolstadgata 1
- 6) 09. januar 2014: Møte med Oslo Musikk- og Kulturskole angående mulighet for å få lokaler i K1 til en kulturstasjon

Foto fra befarings på Verdenshuset Haugenstua 27.11.2013

8.8 Veien videre for prosjekt K1

- Bydelsdirektøren inngår kontraktsforhandlinger med gårdeier
- Bydelsdirektøren velger en kvalifisert prosjektleder for K1 i linjeorganisasjonen
- Prosjektleder for K1 nedsetter en intern arbeidsgruppe som utarbeider forslag til modell for K1. Prosjektkoordinator for Områdeløft Tøyen er sekretær for arbeidsgruppen
- Forslaget til modell diskuteres i lokal styringsgruppe og referansegruppa, og legges deretter frem for bydelsutvalget som fatter endelig beslutning om modell, kostnadsberegninger knyttet til ombygninger og innhold for K1.

Bydelsdirektørens innstiller bydelsutvalget til å fatte følgende vedtak:

- 1) Bydelsutvalget nedsetter følgende representasjon i **lokal styringsgruppe**:
BU-leder, nestleder i BU, leder og nestleder av OKN, bydelsdirektøren og avdelingsdirektør for avdeling THSN. Prosjektleder/-koordinator vil fungere som sekretær, BU-leder vil lede gruppen.

Bydelsutvalget nedsetter følgende representasjon i **referansegruppa**:

Representant fra Tøyeninitiativet, representant fra Tøyenkampanjen, representant fra Tøyen Vel, representant fra Tøyen skole, representant fra biblioteket, representant fra gårdeiere Tøyensenter, representant fra Tøyen Mødregruppe, representant fra politiet, ungdomsrepresentant, eldrerepresentant, representant fra moské i Åkebergveien, representant fra Vahl skole. Representasjonen er fleksibel, og kan endres ved behov. Prosjektkoordinator vil fungere som sekretær, prosjektleder vil lede gruppen.

- 2) Overordnet målsetning for Områdeløft Tøyen settes i et målverksted nedsatt av bydelsutvalget. Lokal styringsgruppe og referansegruppe bør på forhånd ha uttalt seg. Målsetningen kan justeres senere i forbindelse med at strategiplanen og kunnskapsgrunnlaget foreligger.

- 3) Bydelsutvalget ber om at spørsmålet om en avgrensning av Tøyen diskuteres i samordningsutvalget, koordineringsgruppen, lokal styringsgruppe og referansegruppe før bydelsutvalget tar en endelig avgjørelse på hvor Områdeløft Tøyens grenser skal gå.
- 4) Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren gjøre en anskaffelse av en sosiokulturell stedsanalyse, så snart man har landet på en avgrensning av Områdeløft Tøyen. Det tas også sikte på å få gjennomført en kvantitativ undersøkelse i befolkningen i 2014. *Det avsettes inntil 900.000 til Prosjekt Kunnskapsgrunnlag for Områdeløft Tøyen.*
- 5) Bydelsutvalget avsetter kr. 600.000 til *prosjektlederstillingen.*
- 6) Bydelsutvalget gir bydelsdirektøren fullmakt til å gå i kontraktsforhandlinger med Enata eiendom med sikte på å inngå leiekontrakt for Kolstadgata 1.
- 7) Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren velge ut en kvalifisert prosjektleder for prosjekt K1 i linjeorganisasjonen. Prosjektleder for K1 nedsetter en intern arbeidsgruppe som utarbeider forslag til modell for K1. Prosjektkoordinator for Områdeløft Tøyen er sekretær for arbeidsgruppen. Forslaget til modell diskuteres i lokal styringsgruppe og referansegruppa, og legges deretter frem for bydelsutvalget. Bydelsutvalget fatter endelig beslutning om modell, kostnadsberegninger knyttet til husleie og ombygninger, samt innhold for K1.
- 8) Prosjektkontoret etablerer seg på biblioteket en dag i uka (torsdag ettermiddag) i en prøveperiode fra mars til juni 2014, og sørger på den måten for at befolkningen får et langåpent bibliotek på torsdag, samtidig som prosjektkontoret kan møte befolkningen der de er. Arenaen skal i første omgang være en medvirkningsarena hvor oppstartmarkeringen skal planlegges. Etter oppstartmarkeringen er avholdt skal biblioteket brukes til medvirkning i forhold til andre aktuelle prosjekter i områdeløftet. *Det avsettes 60.000 til prosjekt Biblioteket som møteplass og medvirkningsarena.*

Bydel Gamle Oslo

Lasse Østmark
bydelsdirektør

Randi Nagelhus
avdelingsdirektør

Vedlegg: 16 innspillsmail